

Ганна ТРОШИНА

МОСТИ, ВИСТАВИ, ЛЕКЦІЇ, МОСТИ...

(Короткий репортаж з перебування групи студентів-театрознавців ЛНУ імени Івана Франка у Вроцлавському університеті)

17 листопада (неділя)

Вечір. Приїзд до міста Вроцлав та поселення в гуртожитку.

Дарина, театрознавець:

– Ну що, дівчата? Почуваєтеся європейками? Успішними?

18 листопада (понеділок)

12:00

Студентам зі Львова запропонували оглядову екскурсію в музеї Університету. Експонатів мало, але на кожен виділено окремий зал із деталізованими еле-

ментами, які можна довго розглядати і насолоджуватися атмосферою великого старовинного приміщення. Інтер'єр дуже вдало передає атмосферу бароко та античної епохи. Тут можна побачити математичну вежу, залу, присвячену засновнику університету Леопольду I, де розташована музична сцена. Є експонати, присвячені визначній даті “300 років Університету: 1702 – 2002”. Особливість музею в тому, що у доскональній архітектурній формі музейних залів розгорнуто цікаву оповідь про різні історичні аспекти розвитку Університету.

16:30

Виставка театральної фотографії Тобіяша Папучиса. “Драматургія погляду”.

Виставка відкрита в Нижньосілезькому кіноцентрі. У маленькій залі із чорно-білими меблями та підвісним освітленням розвішано невелику кількість фотографій. За ахроматичними кольорами фото

Професор Януш Деглер (у центрі) із викладачками Мирославою Циганик і Софією Росою-Лаврентій та студентами-театрознавцями студенти-театрознавці ЛНУ імени Івана Франка. Вроцлав, листопад 2019 р.

ховається справді “кольорова”, виразна драматургія. На фото – люди в дії та зайнятості: чоловіки, що фотографують, дивляться фільм; балерина на сцені та інше. На передньому плані одного з фото зображена жінка похилого віку. За її спиною стоїть манекен із сексуальною жіночою білизнаю. Дуже цікаво шукати сенс в таких чорно-білих світлинах і формувати з них власні підписи: “Минула молодість”. Такі роботи надихають, навчають бачити внутрішній світ людини, досліджувати її у просторі, вивчати “людину активну”.

18:00

Академія театрального мистецтва. Вроцлавська філія. Дипломна вистава “Селяни” за однойменним романом Вл. Реймонта у режисурі Себастьяна Маєвського.

Сценографія вистави збудована на контрасті імітованого зображення оголеної людини (костюми, геніталії на текстильних застібках) й реальності. Авансцена заповнена безліччю квітів, які під час дії акторів “випадково” прилипали до костюмів (сценографія й костюми – Кароліна Мазур).

Основним елементом сценографії була труна. Перша сцена починається з трагедії: помирає дівчина (головна героїня); потім вона підводиться на ноги і починає активно діяти у виставі аж до розв’язки, коли інші персонажі вбивають її. Саме через такий ретроспективний хід відтворено історичні події роману, що у театральній версії був наближений до сучасності, актуалізований (драматургія та сценічна адаптація тексту – Томаш Єнкот). Наприклад, Січневе повстання 1861 року, про яке йдеться в романі, набуває зовсім іншого значення й звучання, коли глядач бачить оголених людей. Польський театр сміливо працює зі своєю класикою, “очуднюючи” її, актуалізуючи, осучаснюючи.

19 листопада (вівторок)

Заняття в Університеті.

Навчання того дня і надалі відбувалося здебільшого інтуїтивно. Шкода, що нам не читали жодної лекції рідною українською мовою, як ми читаємо польською студентам, коли вони приїздять до нас. Після кожної лекції викладач давав відео-матеріали, тож студенти мали змогу подивитися виставу у записі. (Дуже тішуся, що в Україні студенти можуть безкоштовно переглядати вистави у професійних театрах “наживо”). Після лекції студенти висловлюють свої думки. Відбувається коротка дискусія. До обговорення долучилися і наші студенти: суміш польської, російської та англійської, щоб донести свою думку якомога зрозуміліше. Незважаючи на мовний бар’єр, лекції виявилися цікавими для нас, адже нам розпові-

дали, зокрема, про театр поетичної метафори, про театри Словаччини та інше.

20 листопада (середа)

16:00

Переглядали “Акрополіс” у режисурі Єжи Гротовського за п’єсою С. Виспянського у Центрі Єжи Гротовського.

Навіть давній відеозапис може переконливо передати всю силу вистави-ритуалу, а що, якби ми бачили це на сцені? Тут немає яскравих кольорів, цілком ахроматична сценографія (Ю. Шайна). Якщо говорити про часопростір вистави, то це, радше, архетип хресної дороги: героїв п’єси С. Виспянського перенесено у простір концтабору. Зрештою, простору тут обмаль, але дуже напружено відчувається час. Час тривання в тому апокаліптичному просторі, про який ми так мало знаємо. Це дуже складна психологічна вистава, що тисне на свідоме й підсвідоме глядача, даючи йому відчуття й розуміння травматичного досвіду історичних катастроф ХХ ст.

21 листопада (четвер)

10:30

Вистава “Пляма” у Вроцлавському театрі ляльок.

Це, мабуть, перша вистава, де я побачила інноваційні сценічні технології (текст і режисура – Мартина Маєвська, проєкції – Якуб Лех, музика – Давид Маєвський). Адресат вистави, можна сказати, універсальний: вона не лише для дітей від п’яти років, а й для їхніх батьків та дідусів/бабусь. Це така собі мультимедійна розповідь про країну чудес, де напевно кожна дитина, якій читали Люїса Керрола, буде відчувати себе Алісою. Візуальні проєкції справді заворожують, а мінімалістичні декорації не відволікають увагу глядача, концентрують її на розповіді актриси. Анна Крамарчик – єдина виконавиця у цьому моноспектаклі для маленьких глядачів. І хоч традиційно вважається, що дитячі вистави повинні виховувати, бути дидактичними, у цій постановці саме розказана історія про Добро і Зло стає головною, залишаючи спрощене моралізаторство осторонь.

... Місто Вроцлав для когось “Польська Венеція”, а для майбутніх театрознавців – новий досвід у професії. Але коли кожен день починається і закінчується переходом через Грюнвальдський міст – один з десятків мостів над Одрою – то “Польську Венецію” починаєш сприймати як справжню виставу: з численними велосипедами, сонячними білками, красивою архітектурою, передноворічними вогниками і, сподіваємось, з новими можливостями повертатись сюди ще не раз.